

A JÉGÜNNEPÉLYRŐL. — A BOSZORKÁNY-VÁR.

Weinwurm fényképe után.

TÜNDÉRVILÁG A JÉGEN.

A budapesti korcsolyázó-egyesület ez idén rendezte 25 éves fennállása óta a második nagy jégünnepélyt. Az első is fényesen sikerült, de annál nagyobb fényű volt a második, a múlt vasárnap, január 27-én a korcsolyázó-egyesület jubileumakor, a melyen sok külföldi vendég is volt a nemzetközi bajnok-verseny alkalmából. A korcsolyázók vezére, *Rohonczy Gedeon*, valószínű tündérvilágot varázsolt a városligeti jégre, mely mindazok előtt felejthetetlen lesz, kik akár mint közreműködők, akár mint nézők ott voltak. A korcsolyázó-egyesület új, díszes palotája ez alkalommal szépen fel volt lobogóva és az összes európai államok czimereivel díszítve.

Szemben a korcsolya-csarnokkal egy rögtönzött fenyveserdőből egy csonka vártorony emelkedett; rajta egy óriási tüzetokádó sárkány, lábainál a boszkány-barlang. A négy óriási villam-lámpa pazar fénye még fantasztikusabbá tette ezt a pontot. Nem messze a történelmi csarnok fölül egy óriási hold-sarló világított le a csalódásig hű utánzásban, mely remek látvány volt különösen akkor, midőn mélyen alatta vörös görögtüzek csoportja gyűlt ki a történelmi csarnok épületállványai között. A boszkány-vártól nem messze volt egy kápolna, ettől pár lépésre a polgármesteri hivatal épülete állott, mert hiszen a meséből hercegisasszonyoknak a polgári házasság megszavazása után itt a jégen is nemcsak a paphoz, hanem a polgármesterhez is el kellett fáradniuk.

Az ünnepély esti 7 órakor kezdődött, mit egy hatalmas ágyulóvész jelentett, mely egyúttal jelezte, hogy hercegi karaván közeledik. Porzsolt Gyula vezetése alatt, ki egy pazarul himzett zászlót tartott kezében. A menet lassan bontakozott ki a fenyőerdőből. Nem sokára szemképrázató kép tárult a nézők elé. A heroldok és a lámpát vivő apródok és a csatlósok után a herceg pompás, sárkányformájú szánja következett, melynek ülésén ezüst páncélban a herceg (*Szabó István*), kinek szánját iramszarvasok és jegesmedvék húzták. A herceget alabárdos vitézek kísérték; utánok haladtak a csillagászok, jósok, bűvészek és lengyelek csoportja. A barlangnál megállt a menet, a herceg előhozatta a boszkányt (*Frey*, bécsi korcsolya-művész), ki oda tipegvén, a herceg kérdést intézett a boszkányhoz, hogy választottja, a herceg-kisasszony merre van. A boszkány felelni sem akart; mire a herceg tűzbe dobatta, miután környező tudósai megjósolták, hogy szerelme tárgya a holdban van. Erre megfujta epedő kürtjét, mire a hercegisasszony alászállt (természetesen csak egy hozzá hasonló baba drótszálakon).

Erre azután megjelent egy hattyú, hat hattyú-

fejes apródtól kísérve, a hercegisasszony (*Füzesséry Margit*), a bájos szőke fűtű alak, ki csak is azért szállt le a holdból, hogy a hercege legyen, kivel előbb a kápolnába, majd a polgármesterhez vonultak, a hol elmondták a holtomiglan-holtodiglant. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, a mint a lakodalmi menethez közel ezer jelmezes csatlakozott és elvonul a csarnok előtt a következő rendben:

Heroldok csoportonként követték a herceg összes nemzetbeli alattvalóit; kék zubbonyos lengyelek, dalmátok, selyem bugyogós törökök, apró fókabőrös eszkimók, kardos spanyol grandok, egy szemüveges spanyol tudós, könyvet tartva kezében, zöld tiroliaiak, piros cifrázatu ruhás tótók, nappolyi halászok, kucsmás grónlandiak, egy méltóságos khinai, nagy tornyos kalapban, festői breton asszonyok, francia gardisták, forradalombeli vértés hadnagyok, sárga dressés jockeyk, piros frakkos úrlovások, bolondos Pierot-k és polcinellek, kacskias landsknechtek, bundás éjszaksarki utazók, kéményseprők, fekete piros-szarvú ördögök, kürtös postillonok zárt sorokban követték egymást. Egy kedves főköttös francia baba kecsesen hajlongott, vörös gnómok pajkosan kergetőztek, angyalok hó-

fehér szárnyukkal szeliden suhantak tova, bájos kisdédek kezén fogva vezettek fejdíszes taraskoni dajkák, komor medvék topogva haladtak a díszmenetben; csillagos, bő bugyogós bohócok megédesen himbálóztak jobbra-balra; fehér sapkás kukák nagy komolyan lépegettek, hosszú főző kanalakat tartva kezükben; egy tarokból kiszabadult skiz magasra emelte a pálcáját, nyolcz vagy tiz barna, szörköteles kapuczinus ájtatosan tipeggett. A tömegben ép úgy föltűnt a tudós Fauszt, mint a lakkeszmás léhűtő; a japán birodalom hatalmas mikadóját nyomon követte a kicsiny, örökzöldet czipelő karácsonyi angyal, kinek fehér szárnyához egy sereg létrás kéményseprő szolgál sötét háttérül. Színes görögtüzek gyűltek ki az elvonulás után, mikor a lakodalmi tánczot elsőrangú európai korcsolya-művészek járták, kik közül különösen *Engelsmann* bécsi korcsolya-művészt tapsolták meg zajosan remek mutatványaiért, csárdás és tipegő tánczáért.

Úgy a férfiak, mint a nők fényes és változatos jelmezekben voltak. Különösen feltűntek *Füzesséry Margit* hercegnőn kívül *Aigner Lenke* és *Scharschmidt Margit* udvarhölgyek. A hercegnői karavánban mint aranyos kis hattyúk: *Lülley Etuska*, *Várady Antus* és *Áranka*, *Risztich Valéria* és *Kern Hedvig*. Bájos alakok voltak még *Lülley Bertalan*né *Berger de Noël phantasie* jelmezben, ezután *Pekár Alice*, angyali ördögöt ábrázolt, *Kovács Melánia* mint töröknő, *Prém Irénke* mint szárnyas angyal. Ritka szép képet nyújtott még *Zsigmond Gyula* egyetemi igazgatónak mintegy száz főre menő éjszaksarki utazó csoportjában *Liedeman Rózsa*, *Olga* és *Elka*, *Ferenczy Margit* és *Mariska* s végül *Zsigmond Vidá* és *Lenke* hattyúk, stb.

Kilencz óra után kezdődött az első négyes, melyben 250 pár vett részt, különböző jelmezekben.

Összesen 1200 jelmezes vett részt a szép ünnepélyen, melyet végfogytig semmi rendetlenség nem zavart meg.

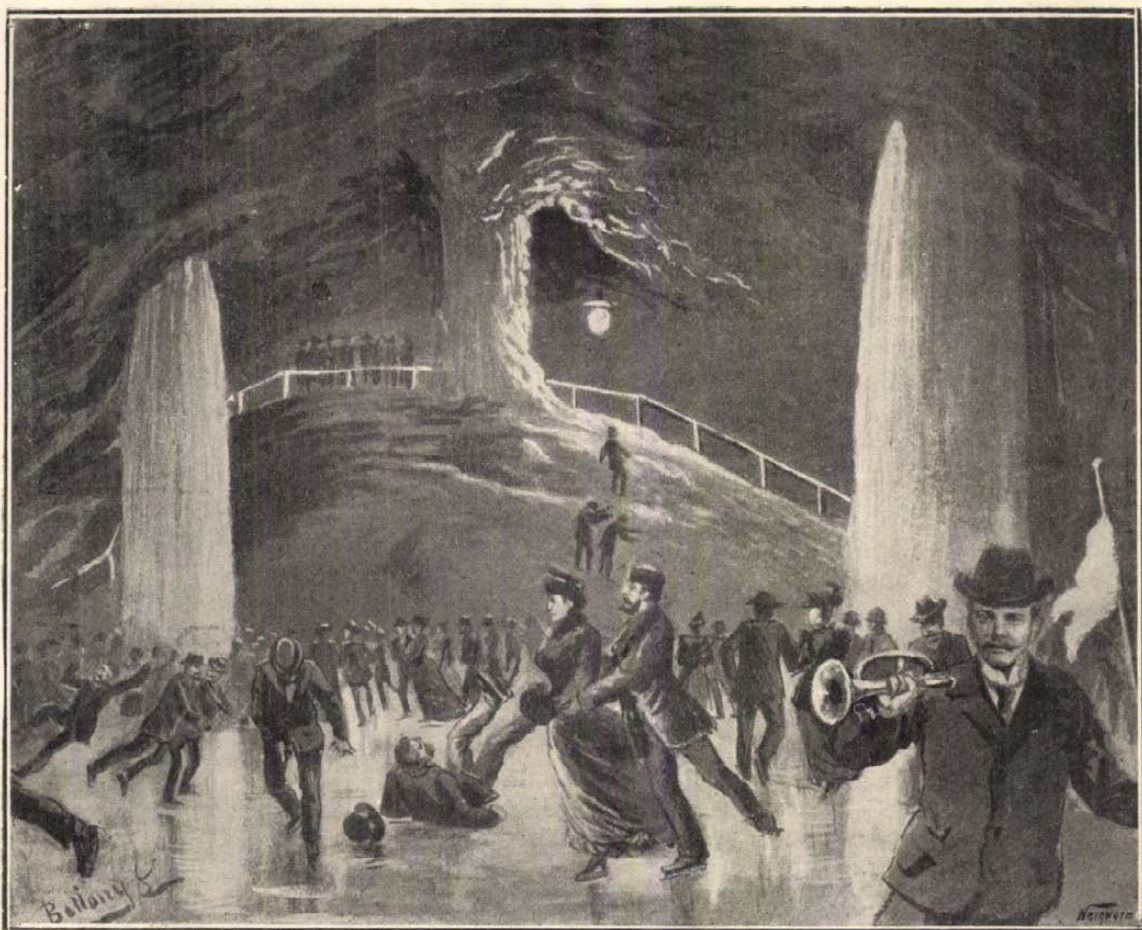
Tíz órakor hirdette ki *Rohonczy Gida*, hogy a jégünnepélyt meg fogják ismételni. Ez alkalommal történt, hogy a hallás ifjuság elragadtatva az ünnepély sikerétől, vállaira kapta *Rohonczyt* a jégen és úgy éljenzte meg. A derék mentők is 32-en kivonultak s 2900 csésze theát osztottak szét, — egyéb baj nem történt.

Az ünnepély éjjelkor ért véget, mikor a jégen még mindig keringőztek; az élelmesebbek pedig leoldották korcsolyáikat és a podium előtt, szárazon járták a tánczot.

Markó Miklós.

NYÁRI KORCSOLYÁZÁS A DOBSINAI JÉGBARLANGBAN.

Gömörmegye természeti szépségeinek úgy nagyszerűsége, mint különös változatossága által tűnik ki. Számos látnivalója között első helyen áll a dobsinai jégbarlang, melyet a világ minden részéből járnak megbámulni. Van ugyan

KORCSOLYÁZÁS A DOBSINAI JÉGBARLANGBAN.

Bellony L. rajza.

még Európában több kisebb s kevésbé ismert jégbarlang, mint pl. 1. a gömörmezei Szilicze községben. 2. A Gyeráz Erdélyben. 3. A Zapor-dia Biharmegyében. 4. A deményfalvi a lipói havasokon. 5. A Karszt-hegységben. 6. Szt. George a Genfi tónál. 7. Schafloch a thorni tó mellett. Azonban mindezeket hasonlítani sem lehet a dobsinaihoz, mely úgy nagyság, mint nagyszerűség tekintetében valamennyit felülmúlja.

Maga a barlang Dobsina városától a sztraczenai gyönyörű völgyön át kocsin 2 órányira az ellenkező irányban fekvő Poprádtól 4 órányira fekszik. Vadregényes fekvése, sötét fenyves koryozete megkapó hatást tesz az emberre. Nem messze tőle a Királyhegy magaslik. Jégtömege a barlangnak 125,000, belső területe 8874 m²; a termek magassága 12-15 méter s végre a tenger színe felett 986 méter magasságban van. Csodás jégalakzatai villamos fény mellett varázshatásúak.

A jégbarlang számos nevezetességéről volt már szó a «Vasárnapi Ujság» hasábjain; most csupán a nagy teremben szokásos nyári koresolyázásról kívánok megemlékezni. A tágas terem egész padlózatát tükörsima jég borítja, melynek terjedelme 4644 négyszögméter, hossza 120 méter, szélessége 40—60 m. közt váltakozik. Koresolyázásra főleg az teszi alkalmassá, hogy egyenes a felszíne; ezért szolgált már a korábbi években is a dobsinai fiatalságnak nyári koresolyázó helyül.

A legutolsó két év lefolyása alatt, nagybárá a budapesti koresolyázó egyesület tagjaiból álló kisebb társaság látogatta a jégbarlangot, hol Halifax buzgó hívei egy-egy egész napot töltöttek el koresolyázással. Az 1893-ban kirándult első társaságban Rohonczy Gida országgyűlési képviselő is részt vett, míg a tavalyi, 1894-ben (aug. 14.) Markó Miklós által rendezett kiránduláson, a budapestiekén kívül mintegy husz porosz tornász is részt vett Delbrück német birodalmi tanácsossal, ki koresolyáját Poprádon vásárolta, s nejével együtt koresolyázva, mint fő alakok láthatók mai képünkön, melyet Bellony fiatal festőművész, Than tanár tehetséges tanítványa készített. A számos műkoresolyázó mellett a főrendező Markó Miklós, az elmaradhatatlan jelző trombitával; jelzéseit tisztelesen visszhangozza az óriási kiterjedésű barlang. Csak az a kár, hogy ez a nyári koresolyázás nálunk még újdonság számba megy. Rohonczy Gida és Kubinyi Géza orsz. képviselők akartak ugyan a barlang mellé egy 100 szobás vendéglőt építeni állandó nyári koresolyázó helyül, de a szép terv hajótörést szenvedett, mert a város a fölajánlott 100,000 forint vételárt keveselte. A dobsinaiak később maguk közt akartak egy részvénytársaságot összetoborzani. Időközben a jégbarlang melletti faépület is leégvén, ezt a város azóta fölépíttette, de a részvénytársaság, kellő tőke hiányában, nem jött létre.

Ifj. Glauß Pál.

GIERS KARLOVICS MIKLÓS.

1820—1895.

Történelmi emlék.

Az 1849 ápril elején Pozsonyban tartott híres katonai értekezlet alkalmával Berg gróf orosz vezérkari főnök és főhadsegéd azon aggodalmát fejezte ki, hogy az esetleg Galiczia felől benyomuló orosz császári sereg nagy veszélynek lenne kitéve, ha akkorára Erdély pacifikációja nem sikerülne és Bem seregének egy részét Felső-Magyarországba, esetleg pedig Galicziába vethetné. Igaz ugyan, hogy Erdélyben Lüders báró és Grotenhjelm tábornokok alatt tekintélyes számú orosz sereg áll; de miután ezt — mi tagadás benne — Bem egy ízben már oláh terü-

letre kiszorította, az Erdélyben álló orosz császári hadtest közreműködésére határozottan számítani alig lehetne. Erre «más részről» azt felelték, hogy az orosz csapatok hadászati tevékenysége azért nem vezetett célhoz, mivel Lüders báró az erdélyi szászok, valamint az ottani oláhok közreműködését nem tudja, vagy nem akarja felhasználni; minél fogva kívánatos lenne, ha az orosz vezér mellé egy polgári állású segéd adatnék.

Erre aztán Varsóból vett utasítások folytán a jassyi orosz főkonzul titkára, Giers Karlovics Miklós, egy alig 29 éves fiatal ember küldetett Lüders báró főhadiszállására, hol mint polgári biztos működését legott megkezdte. Az erdélyi szászokhoz intézett proklamációjában elég ügyesen a nemzetiségi kérdés legkényesebb oldalaira hivatkozva, eget-földet ígér, ha «természetes» ellenségük elnyomására segédkezet nyújtanak. Hasonló hangon szólt az oláhokhoz is, csak hogy azok kedvét alaposan elrontotta Skariatin orosz tábornok, ki a nyomában járó rablókat és gyújtogatókat egyszerűen felakasztatta.

A müncheni királyi képtárban levő festménye után.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ARCZKÉPE.

Lampel R. (Wodianer)-féle könyvkereskedés kiadásában ő felsége a királyné engedélye folytán megjelent fénykép másolata.

A világosi fegyverletétel után Giers az orosz csapatokkal együtt eltávozott Magyarországból. Erdélyben kifejtett sikeres működéséért államtanácsosi címet és az Anna-rend közép-keresztjét kapta. Még 1849-ben Konstantinápolyba küldetett az orosz követséghez tanácsossá. Utóbb, a krími háború alatt, a főhadparancsnoki iroda főnöke volt Moldva- és Oláhországban, honnan Egyiptomba helyezték át főkonzulnak 1858-ban. A következő 1859 november havában bukaresti orosz főkonzullá neveztetett ki.

Három év múlva már a persa udvarnál, mint meghatalmazott követ, Anglia növekedő befolyását Oroszország javára teljesen a háttérbe szorította. Mint Goresakov herezeg külügyminiszter rokona, kinek unokahugát még Bukarestben nőül vette, a hatalmas pártfogás révén az orosz külügyminisztérium ázsiai osztályának élére jutott, majd pedig Goresakov mellett különösen 1879 óta csaknem önállólag az összes külügyeket ő vezette. A nem sokára visszalépő Goresakov herezeg pedig utódjául Gierst ajánlotta II. Sándor császárnak, ki ez ajánlatot el is fogadta.

Giers neve ekkor lett a külföldön általánosabban is ismeretessé. Mindenfelé foglalkoztak személyével s életével, melynek főbb adatai a következők. Báró Giers Karlovics Miklós 1820-ban született egy finn eredetű családból, mely azonban

már régebben eloroszosodott. Tanulói pályáját végezvén, már 18 éves korában gyakornok lett a külügyi minisztériumban, hol az ázsiai ügyek számára föllállított osztályban kezdte foglalkozását. Majd konzuli titkárnak neveztetett ki a Jassyban székelő orosz konzul mellé. Aztán úgy emelkedett fokról-fokra, mint már föntebb vázoltuk, mignem Goresakov mellé jutott.

Az orosz udvari körök és a főnemesség gyanús fogadta a finn eredetű, s így nem közülök való külügyminisztert, ki csak Ignatiev bukása után volt képes a csárra azon befolyást gyakorolni, melynek hatása az európai béke fentartásában nyilvánult. A hármass szövetség létrejötté Giers állását megnehezítette ugyan; de a kronstadti ünnepélyek után kifejtett ritka tevékenysége, valamint a berlini és bécsi udvarral való barátságos viszony fenntartása ismét megszilárdította tekintélyét és hatalmát.

Giers 1891-ben elbetegesedett s egy időre szabadságot kért, hogy egészsége helyreállítása végett az olasz éghajlat alá utazhassék. Távol-léte idejének azonban csak egy részét fordította üdülésre; fő gondja akkor is az európai béke biztosítása volt. Ezért használta föl az alkalmat, hogy Monzában Umberto olasz királylyal, Párisban a köztársasági elnökkel s Berlinben a császárral és Caprivi külügyminiszterrel értekezék, mely találkozásainak általánosan ismert jó következményei lettek. Majd többé-kevésbé felüdülve, haza tért s újra átvette hivatalát. Erős akaratával gyakran diadalmaskodott teste gyöngéledésén, de teljes egészségét soha sem nyerte többé vissza. Nagyon megrázta a csár halála is. Az új csár alatt már nem akarta folytatni hivataloskodását, de a fiatal Miklós csár mégis csak meg tudta marasztalni. Ezelőtt néhány héttel aztán igen komolyan megbetegedett. Ez a betegség vetett végett a 75 éves államférfi munkás és az általános béke fenntartására irányzott tevékenységének.

A LEGMAGASABB HÁZ.

Mellékelt képünkön látható a földgömbön levő legmagasabb ház, a new-yorki Manhattam életbiztosító társulat 16 emeletes épülete. A rengeteg épület a föld felett 115 méter magas, ezenkívül az utca alatt 18 méter alapja van, úgy, hogy ezt is hozzá számítva a Gellérthegy magasságával versenyez. Egyes tornyok és az egyiptomi gulák még magasabbak, de már New-Yorkban az eddig legmagasabb épület, a híres szabadság szobor a kikötőben, nem egészen 100 méter magas s így jelen-tékenyen kisebb, mint az új épület.

Ismeretes, hogy az amerikaiak nagyon szeretik a szertelen nagyságú épületeket. Európában 5—6 emeletes házak a nagy ritkaságok közé tartoznak, az amerikai Egyesült-Államok nagy városaiban, különösen pedig New-Yorkban, Chicagóban és San-Franciskóban tuczat számra vannak oly épületek, melyek kétszer ily magasak, úgy, hogy a köznép már külön nevet is adott nekik, elkeresztelvén őket «felhő-karcolók»-nak. Hogy ezek az épületek szépművészeti szempontból kifogás alá esnek s némelyiket határozottan izléstelennek kell tartanunk, ez az amerikai előtt mellékes dolog, ő nemcsak megelégszik a szertelen nagysággal, hanem büszke is rá.

Magától érthető, hogy ily órási magas épületeket téglából és kőből építeni úgy, hogy tartósak is legyenek, nem lehetséges. A bemutatott óriás esontváza is, hogy így szóljunk, acéloszlopokból áll s az egész tehernek sulya az óriásszintén acéllal gazdagon megrakott alapzatán van. A kő és téglá mellékes, csak a gerendahálózat hézagainak kitöltésére szolgál. Ez a gerendahálózat mintegy 50 acéloszlopra van fektetve s ezenkívül a kő-alap pneumatikus módon rakatik le a földbe s acéllemezeken jönnek fölé. Mivel a magas falaknak természetesen nagy légnyomást kell elviselni s ezáltal az acéloszlopok könnyen meghajolhatnak, keresztgeren-